

PM, byte övre sidosyllar Skällviks klockstapel

Av Mattias Hallgren, Traditionsbärarna

13 april 2019

TRADITIONSBÄRARNA.se

Orsaken till sidosyllens byte var att den i yttre änden helt ätits upp av skadeinsekter. Stocken har varit kraftigt reparerad minst två gånger tidigare och beslut om att byta syllen i två delar fram till den äldre bevarade syllen i öster med samma dimension. Biten däremellan intill väggen var utbytt, troligen 1915, hade fått röta och insektsangrepp där den mötte den stora västra delen. Därför demonterades den och kunde återbrukas i en kortare version som det yttre stödbenet över sidosyllen.

Stockar av gamelfura i väntan på att få bli syllar. Timmer kommer från Västergötland där 15"x15" timmerblock sågats fram i Forsvik på vår egen bandsåg. Tallarna är av + 200 år och med mycket stor kärnandel.

En av anledningen till att södra panelen behöver bytas ut är att den blivit mycket solbränd och skör samt att spikarna rostade av. Den del av väggen som bevaras behöver kompletteringsspikas med en spik i varje bräda för att ge tillräcklig livslängd. Förborring behöves!

Skarven av sidosyllen har tre stora smidda spik av 1" stångjärn med huggna hullingar i spetsen och en påvälld skalle.

Ytterligare en av 20" spiken med huggna hullingar men här av en väld klenare järnbit som vikts ihop till en lång spik med en skalle slagen över kanten på städet.

Flera av järnbeslagen var spikade med äldre klippspik.

Där tornbenet och strävbenet står på syllen från 1915, möter det den västra klockbockssyllen av ek. En äldre rötskada i halva stocken fick sulas med en ny kärnfurubit som pressades in under som stöd för änden på tornsyllen.

Sidosyll demonterad.

Östra sidosyllens strävben med en undersulad torr ekbit 14" bred 3" tjock som ersättning för den skadade underdelen.

Undersidan på det mindre innersta sidosyllens strävben i sydöst. vi lämnade denna skada tills dagen då all panel kommer bytas. Skadan är inritad på den senaste skadeinventeringen. Se skiss sist i detta PM.

Östra änden på sidosyllen vi bytt. Den har en skada som man i framtiden bör åtgärda genom att lusa in en stående ekbit ca en meter in i stockens ände.

Även detta är med i skadeinventeringen.

Västra stödbenen
avkapade en
meter upp där
det var friskt
virke. Benen har
skarvats med
virke från den
återbrukade
syllen från 1915.

Syllarbete

Syllarbete. Virket skräddes ner till anslutande dimension.

Syllarbete med den 7m långa 15”x15” som läggs på plats.
Näver lades mellan grundsten och stock.

Ny övre ramsyll 11"x11" av 100% kärnfura ses till höger.
Ny övre klockbockssyll 13"x15" ses längs till vänster.

Skador uppkommna efter att skyddstak för syllar demonterats.

Norra sidosyllen som ligger under landgången har en stor krater av röta i sig. Syllen är av 4 st bitar skarvade med bladskarvar och smidda spik och sidojärn. De två mittre bitarna är helt slut och är i behov av byte. Detta arbetet inkräktar inte på stödbenen som lyckligtvis står på de yttre syllbitarna.

Den östra delen av den skadade sidosyllen.

Den västra delen av den skadade sidosyllen.

Panelen var här helt pulveriserad! den såg och kändes stark tills man började bryta i den.

En generalskarv en bit upp får ersätta panelen med ny ramsågad råspont. Likt i söder, spikad med blank klippspik.

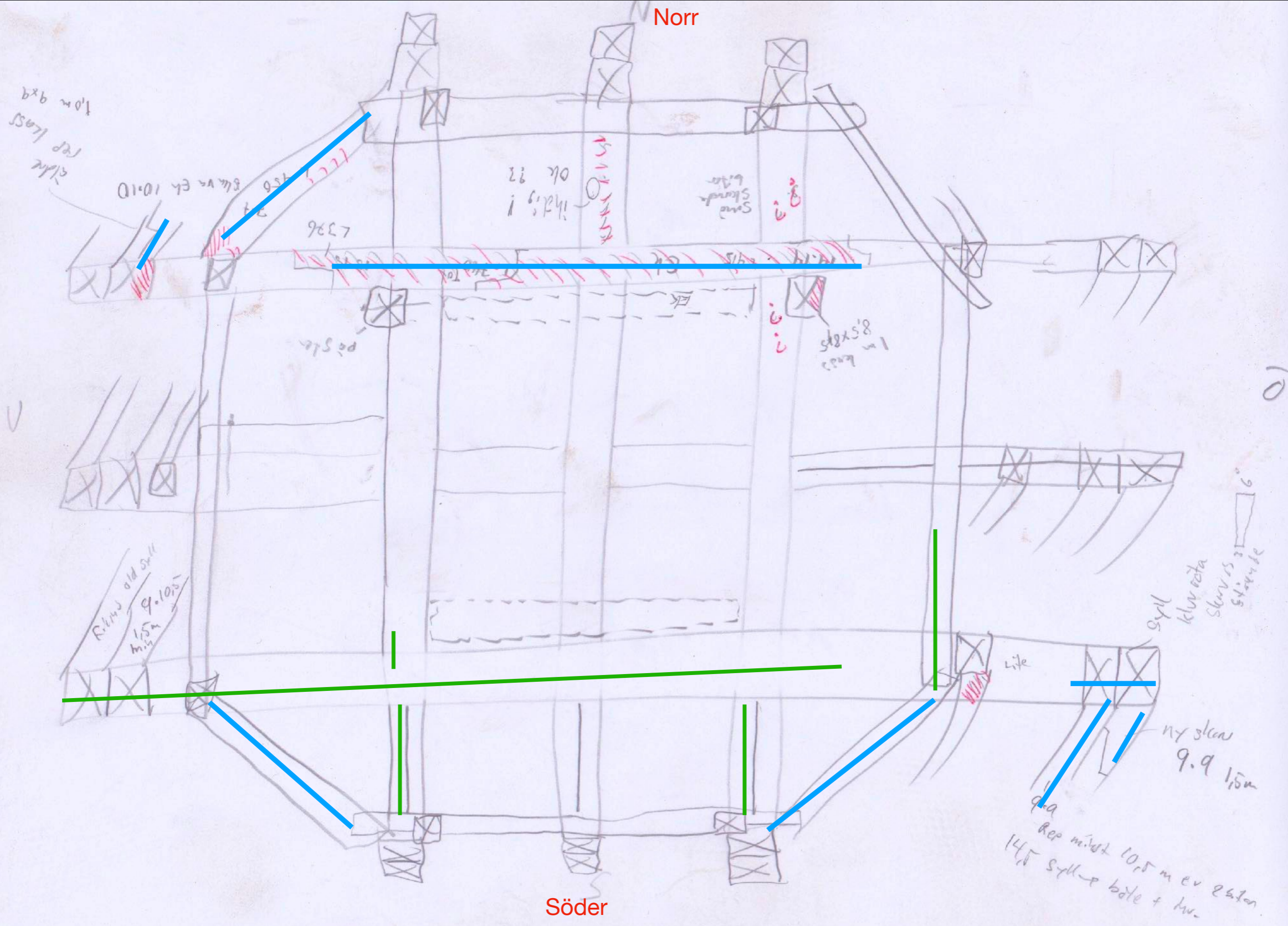

Sidosyllens vänstra ände med den mindre inre stödbenet och de dubbla yttre benen. En skada på en äldre reparation finns på det mittre stödbenet.

Den klena syllramen av cirkelsågat virke, troligen 1950-tal, är angripen av röta och behöver bytas.

April 2019. Grönmarkerat är bytt. Blått skall bytas 2019 eller senare då panel på benen byts ut i framtiden.

Förslagsvis kan furubjälkar från läktaren i St Lars kyrka i Linköping användas för att reparera sidosyllarna. Dessa timmer har forslats till Forsvik för skyddat förvar med önskemål från Eva Tagesson Nyström på Länsstyrelsen att de skulle kunna återbrukas.

På en av bjälkarna stod det skrivet detta. Se nedan. Årtal 1800 står med. Några av bjälkarna är även de återbrukade, kanske från det äldre tornets träkonstruktion från senmedeltiden. Anrikt timmer med mycket god kvalitet.

Goa gubbar med gott arbetshumör.
Mattias, Adam, Jesper, Benna och Kalle.

